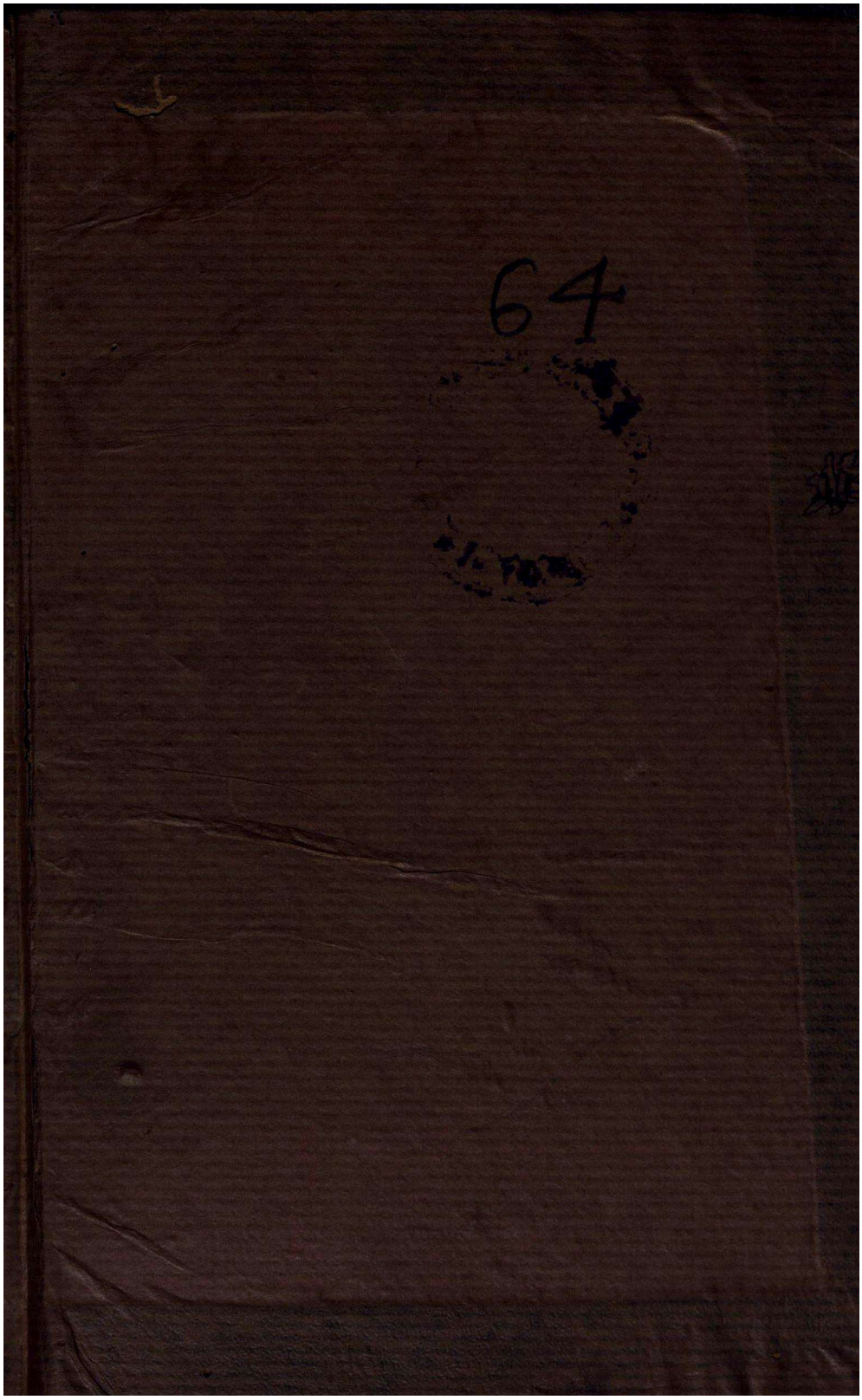
64

ACC NO 2107
Date 2.2.83

خلاصه خیر افتتاحیه

Acc No. 2107

INST. OF HIST. OF MED. & MED. SCI. DELHI LIBRARY

کتاب خیر التجارت از تجربات خیر اندیشان خلق در باب بیست و سیوم مرتب نموده
باب اول در امراض سر مشتمل بر بیست و پنج فصل است فصل اول در صداع یعنی درد سر
درد مزمن چه حار و چه بارد و درد شقیقه و صفت سعوط روغن کنجد و صفت معجون
زبید الورد در قطع انواع صداع و صعود انجره و عمل سعمعلوی فصل دوم در سرسام
سماری مخوف است و آن ورم حارست که از صفرا و یا خون صفراوی یا بلغمی در
پرده های دماغ یا در نفس دماغ و با حرارت تنها که در دماغ و پرده های عارض شود
این نهایت صعب است بتخصیص ورم که در پس دماغ باشد و این مرض
درمندی سنبات کوبند و سنبات در حمیات گفته میشود فصل سیوم
در دوار سوسدر یعنی گردیدن سر و تاریکی چشم بوقت برخاستن فصل چهارم
در بات روک یعنی علتها که از باد پیدا شود مثل فالج کردد و تشنج و تمدد
که عبارت از کشیدن اعضا و راست ماندن عضو باشد و لقوه و رعشه
اطباء اند حدوث اینهه از باد میدانند و درد عضوی که بی علامت خلطی از
اخلاط نباشد آن نیز داخل بات روک است و ضعف بسیر و نفع مرض بادی و کرم شکم
و درد پشت و کمر هم نیز نافع و آدویه جهوله و معجون سیر و ادویه درد اعضا و تشنج از بات
بند فصل پنجم در فالج این علت را درمند بچهار کهات دارد درمنک کویند که نیمه تن
آدم در طول سست شود در ابتدای تا سه روز مخوف است فصل ششم در سکته
مخوف است که حس و حرکت جمیع اعضا باطل شود فصل هفتم در لقوه و آن عدی است
که دهن کج شود و چشم فراز کردد و چراغ را بدهن خاموش نتواند تا سه روز مخوف است
فصل هشتم در سبات مرض مخوف است و آن خوابی است در غایت کونه که چون
بانک بروز نهند چشم باز کند و باز بخواب رود فصل نهم در کابوس که آنرا درمندی
خوابی و نسیان و نکاهی و نزله و حرارت و فاسد و سعفه یعنی دمیدکی و بسیار سر و باد خوارد
و منع ترشح و سر ریختن کردد و در ترقید موی و در بستکی موی و در روپائیدن موی